

virksomhedsbørnehaver og som var tilknyttet Julius Trikotagefabrik. Fabrikken var beliggende over for på Rygårdsvej og Gartnervej, bruges i dag af flere private friskoler, Virksomheden eksisterer ikke mere. Bag børnehaven ligger en mindre bygning fra 1939, som var den første Lundehus Kirke fra 1939-1958.

15. For enden af Ryparkens forlængelse Rymarksvej nordpå ligger boligselskabet FSB's **Rymarksvænget**. Drejer man ned langs Ryparken og Rymarksvænget kommer man til **Ryvangens Naturpark**, med **FSB Rymarksvænget Aktivitetscenter** som er et fritidscenter med byggelegeplads med dyr og meget andet. I Naturparken findes i øvrigt flere udflytterbørnehaver. Bygningerne er barakker fra **Ingeniørkaserne** og området var oprindeligt et lukket område indtil kommunen overtog området primo 1980'erne. I området ligger et par skydebaner omgivet af jordvolde. Pas på dem for det var her de danske frihedskæmpere blev henrettet af tyskerne under besættelsen. Op mod Tuborgvej ligger Mindelunden hvor faldne danske frihedskæmpere ligger begravet. Ryvangens Naturpark ligger dog på Ydre Østerbro. Her slutter første del af rundtur på cykel gennem Emdrup og her begynder ny cykeltur ad anden vej gennem Emdrup.

Læs mere om kvarteret i Lokalhistorisk Selskabs bøger: Historisk Notater 25: Emdrup og Oppe på Bjerget også om Grundtvigskirken, Bispebjerg Hospital og – Kirkegård.

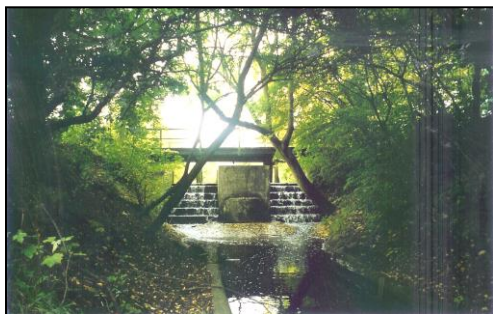
Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev. Kontakt se hjemmesiden: www.lokalhistorie-bhu.dk. Formand Bo Örström, Dyssevænget 74, 2700 Brønshøj – mail bo.oestroem@gmail.com
!0 turfoldere kan også downloades fra www.agendaforening.nordvest.dk

Agendaforeningen Nordvest, Karens Hus,

Kontakt: Formand Tom Jørgensen, 2.tom.joergensen@gmail.com.

Hjemmeside: www.agendaforening-nordvest.dk – download 10 turfoldere herfra

Tekst og rutelægning: Chr. Kirkeby, Lokalhistorisk Selskab 2009

Utterslev Moses udløb i Søborghusrenden som det så ud med opstemningen. Er ændret i dag.

Emdrup Sø set fra Søborghusrenden.

På cykel eller kvartervandring gennem Emdrup 1 Fra Utterslev Mose til Ryparken ad Søborghusrenden

Tilrettelagt af: Lokalhistorisk Arkiv Bispebjerg-Nordvest i Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj, Husum og Utterslev i Kulturhus Bispebjerg-Nordvest, Tomsgårdsvej 35, og Agendaforening Nordvest, i Karens Hus, Bispebjerg Bakke 8, 2400 København NV.

Den punkterede rute er guidede tur Emdrup II

Start: Emdrup Torv

1. Emdrup Torv var oprindeligt en sporvognssløjfe og Den nuv. udformning er fra 2001, hvor Torvet også i forbindelse med Emdrup Grundejerforenings 100 års jubilæum blev indviet. Bemærk de tre meget store vandreblokke fra Midtsverige, som er placeret på Torvet, som er skænket af Grundejerforeningen. Navnet fik torvet i 1995 efter pres fra Emdrup Grundejerforening (www.emgf.dk). Man tager derefter op ad **Frederiksborgvej til Dalmosevej**. Gå på det vestlige fortov. Over for torvet ligger skole- og behandlingshjemmet Emdrupgård og nord for ligger Holbergskolen, som blev bygget i 1952. Her lå oprindelige Emdruplund Kro og Forlystelsespark. Parken blev nedlagt i 1952-53. forlystelser. Frederiksborgvej har sin særlige facadeudformning med etagehuse vinkelret på vejen, blandet med villaer. Emdrup Grundejerforening har med held kæmpet for at bevare dette facademiljø.

2. Der forsættes ned ad **Dalmosevej** og op ad **Engblommevej** til **Firkløvervej** ned til **Mosen**. Her er mindre villaer i et bakket terræn ned mod mosen. Ved **Dumhammervej** har vi Mosens udløb til **Søborghusrenden**, hvor indtil sommer 2008 var en **opstemning** på 2-3 m højde. Den er fjernet for at øge gennemstrømningen

i "Renden" og løben nu under Frederiksborgvej langs med stien, i stedet for i rør som tidligere. Der ser lidt "barberet ud" nu, men om nogle år skulle den frodige træ- & buskbeplantning komme igen. Gå over de 2 broer ved opstemningen og kanalen ud på **Tjørnemosen** som er en del af mosen og gå en rundtur her og nyd naturen i denne del af Højmosen nord for boldbanerne ved Grønnemosevej.

3. Gå tilbage over broerne. Nord for renden ud til mosen ligger den 5-etages høj bebyggelse Søborghus Park fra 1939, som afløste **Søborghus Kro**, oprindeligt var kongelig opsynsbolig til mosen fra 1500-tallet. Kroen lå op til Gladsaxevej, som her er kommunegrænsen Gentofte. Denne del af renden er en omlægning der skete i 1886-88 i forbindelse med etableringen af Københavns Befæstningsanlæg som Søborg Kanal. Der skulle føres vand gennem fra Furesøen, Lyngby Sø og Gentofte Sø til Utterslev Mose. Vandet skulle altså løbe baglæns i renden! Gå over broen Ved broen til Sønderengen på Gentoftesiden og køør tilbage ved den næste bro. Mosen udløb, var oprindeligt oppe ved Gladsaxevej, og løb lang kommunegrænsen til dette punkt neden for Sønderengen.

4. Man kommer derefter til **Gentofterenden**, som går fra Gentofte Sø. Området pkt. 3 ved Sønderengen og til pkt.4 med Kildegårdsparken i Gentofte og det meste af **Emdrup Idrætspark** skulle oversvømmes, hvis Danmark var blevet angrebet under 1. verdenskrig. Hvilket som bekendt ikke skete. Den gang før 1. verdenskrig var området landbrugsjord og der var byggeforbud. Emdrup Idrætspark blev anlagt i 1927 af KFUM på den daværende Emdrup Mose. I parken er en lille træbarak hvor Københavns Drengkor holder til og som fra 1946 til 1961 var Emdrup Kirke. For at komme under S-banen skal man fortsætte på Gentoftesiden

5. Op ad banen mod syd ligger **H/F Emdrupvænge** som går næsten ned til Nøkkerosvej med adgang til denne. Det er nyttehaver

6. Man følger Søborghusrenden mod syd ad Ellekildevej hvor renden går mod øst. Her i knækket var bygget en **spærredæmning** i 4-5 meters højde og hundrede meters bredde under **fæstningsbyggeriet** i 1886-88. Den var så høj at vandet kunne løbe ud i Mosen og oversvømme Kagsmosen i Husum via Husumvolden, hvor Vestvolden begynder. Langs S-banen er kommet nybyggeri i punkthuse, hvor der tidligere lå Emdrup Savværk. Mod sydvest er der nogle **gule rækkehuse** som var husvildeboliger fra 1946 og som i dag er private boliger. Bag disse på den anden side af banen lå den oprindelige **Emdrup Station på Slangerupbanen**. Stationsbygningen er nedrevet i 1990'erne.

7. Terrænet er stejlt op til den nuværende Emdrupvej, men **Lundebakken** var den oprindelige Emdrupvej før omlægningen af vejen i 1920'erne, da vejen blev ført over banen i en viadukt. Her ned til Søborghusrenden lå Emdrup Landsby med 4 gårde og med nogle 5 landsbyhuse herunder et smedeværksted. Desuden lå der Hannibal Sanders vaskeri og Farveri fra 1890'erne, hvis bygninger blev nedrevet i 2006, og der blev bygget yderligere punkthuse til boliger. Dermed er den oprindelige Emdrup Landsby helt væk.

8. Herefter kommer man ud på Tuborgvej og fortsætter ned til lyskurven. Den store rødstensbygning Danmarks Pædagogiske Universitets hovedbygning (oprindeligt lærerseminarium **Emdrupborg**). På stedet lå gennem middelalderen en stor gård der gav navn til kvarteret, nemlig Emdrup omkring 1540. Gården blev udstykket i 4 gårde og dermed var der dannet en landsby. Brønshøj Sogns sidst opståede landsby. Den nuværende bygning er opført under besættelsen af tyskerne. Den skulle være tysk skole. Ved den østlige side af Tuborgvej ses 2 rækker træer. Det er træ-rækken i lystejeendommens barokhave med fiskedamme syd for Emdrupvej, som blev anlagt i 1700-tallet. Tuborgvej blev først anlagt i 1917 da kommunen overtog ejendommen. Senere overtog staten den efter krigen.

9. Derefter går vi over til det grønne område Emdrup Søpark ned til Emdrup Sø. Den blev anlagt i 1930 ved Københavns Kommunes første byplanvedtægt. Øen i søen med et træ er en nedgang til området's hovedkloak.

10. Der forsættes ad **Lundehusvej** til til kanten af Lyngbyvej. **Emdrup Sø er et opstemmet mølledam fra 1500-tallet** med udløb til Rosbækken. Her lå **Lundehus, som var kro og et bomhus**, idet der frem til 1915 var bom her da vejen var Kongevej. Man skulle først have tilladelse til at passere og senere skulle der betale for at færdes på vejen til Hillerød og Frederiksborg Slot. I dag er Emdrup Sø udløb tæt på Lyngbyvej i rør. Man kan "høre" vandet løbe ud af søen. Røret har erstattet den tidligere "Lersørende" og er ført ned til den nuværende kolonihavepark i "Lersøen" med forbindelse til Ladegårdsåen, som forsyner **Søerne omkring Indre By** med vand.

11. Tilbage til Danstrupvej til **Ny Ryvang Villabys Vejlaugs** fællesareal. Her er villaerne større end husene ved Utterslev Mose. Når grundejerforeningerne havde disse fællesarealer kunne vejene anlægges smallere. Alle Emdrups villakvarterer er anlagt i 1920'erne og 30'erne.

12. Ad **Danstrupvej** kommer man igen ud til Emdrupvej og ned til Lyngbyvej, hvor der er bro over motorvejen til Ryparken. På østsiden af Lyngbyvej blev en række etagehuse med butikker op til Emdrupvej fjernet da motorvejen blev anlagt i primo 1970'erne. Syd for Emdrupvej ligger et lille butikscenter ved Strødamvej og Lundehus Kirke. Kirken blev bygget i 1958 som en pyramideformet bygning.

13. På den anden side af Lyngbyvej ligger **Ryparken** som også er en del af Emdrup. Det blev bygget af boligselskabet FSB i 1933-35 som noget det første almene boligbyggeri og parkbebyggelse i landet. Halvdelen af bebyggelsen syd for vejen var dog ejet af kommunen og er i dag privat andelsboligforening. Bebyggelsen var dengang meget revolutionerende, med centralvarme, bad, altaner og med store græsplæner mellem blokkene.

14. Ved Rygårds Alle ligger Børnehaven Lillegården, som var en af landets første